

Ontdek de natuur!

Nieuwsbrief NME Overbetuwe –voorjaar 2015

We kijken allemaal weer uit naar het voorjaar. Lekker de zon in, we kunnen gaan zaaien en de eerste bloemen laten zich zien. In deze nieuwsbrief willen we met u ervaringen delen en informatie geven over interessante nieuwe excursies en ontwikkelingen bij NME Overbetuwe.

In deze nieuwsbrief

NIEUW een excursie bij
Dierenspeciaalzaak 't
Molentje in Elst voor
groep 1 t/m 4

NIEUW Groene energie leskist: Zon,
wind, aardwarmte

Nieuwe naam voor
Boerderij Lingezen:
"Landerij De Park"

Excursie Meinerswijk in Arnhem

Natuurgidsen op Landgoed Overbetuwe in Heteren

NME Overbetuwe verzorgt een natuurgidsen cursus voor de vrijwilligers die excursies begeleiden voor de basisscholen. Er start weer een voorjaarscursus van 4 ochtenden op dinsdag 10 maart, 24 maart, 7 april en 21 april 2015. Aanmelden kan bij de coördinator van NME Overbetuwe, Annette Bisseling info@nmeoverbetuwe.nl.

Op 16 december was er een gezellige en informatieve bijeenkomst (terugkomdag) voor natuurgidsen van de aanbieders die de excursies verzorgen. Een ochtend om te evalueren en ideeën uit te wisselen. Er werd deelgenomen door 16 natuurgidsen van 't Pakhuis, Boerderij Lingezegen (nieuwe naam: Landerij De Park) en Landgoed Overbetuwe. Louis Hoogveld heeft een presentatie gegeven over de mogelijkheden op het Landgoed. Aansluitend kregen de gidsen een rondleiding over de camping, langs de waterplassen en de kinderboerderij. In de boom tegenover de kantine waren ransuilen te bewonderen. En er werden veel vogels gespot. De verzorging van de dieren op de kinderboerderij wordt gedaan door stagiaires van de opleiding diervverzorging en vrijwilligers. Nieuwe vrijwilligers zijn van harte welkom.

vakantieplek@planet.nl

Na de wandeling stond er in de kantine een lekkere lunch klaar voor iedereen. Kijk voor de diverse excursies op Landgoed Overbetuwe op de website www.nmeoverbetuwe.nl en dan onder bestellen bij excursies.

LANDERIJ DE PARK

'De meest verrassende middag in het groen!

Deze belofte doet onze samenwerkingspartner de Stichting Boerderij Lingezegen. Op De Park 12, in Park Lingezegen, op de plaats waar vroeger Kasteel De Park heeft gestaan wordt **Landerij De Park** gerealiseerd! De Stichting Boerderij Lingezegen is initiatiefnemer en 'eigenaar' van Landerij de Park. SBL zorgt dus voor het geheel en organiseert samen met vrijwilligers natuuractiviteiten voor jong en oud op het centrum en in de omgeving. De opening wordt verwacht in de loop van dit jaar, wij houden u op de hoogte. Locatie adres: De Park 12, 6661MW Elst. E: info@landerijdepark.nl en www.landerijdepark.nl

nieuws

Techiek middag met

Nieuwe leskist: Groene energie voor groep 7/8

We beginnen met de techiek middag. Eerst kregen we les van onze meester die allerlei dingen vertelde over energie. Dat was erg interessant. Toen gingen we aan het werk. Elk groepje kreeg een onderdeel. Wij kregen **windenergie**. Wij hadden in het begin vier wieken, maar later maakten wij er zes. Het andere groepje hadden er drie het bleekt later dat zij meer stroom konden opwekken. Wij wekte 0,5 V op en het andere groepje die drie wieken hadden hebben 1,5 V opgewekt.

De **zonne-energie** mensen hadden opgemerkt dat je niet zoveel zon nodig hebt om stroom op te wekken. De zon zat achter de wolken en toch kregen ze energie. dus we hebben geleerd dat je weinig zon nodig hebt om energie op te wekken

En het groepje van **aarde** wekte door het rond pompen van het water 1 graden op. We hadden zand uit de zandbak gepakt dat was nog koud dus ze kregen weinig energie.

Het ging best wel sloom je moest hard draaien om het water door de buis te krijgen. Het water moest vaak rond gaan om warm te worden. Maar het lag grote deels aan de warmte van het zand. Bij het ene groepje was het zand warmer dan bij het andere groepje dat maakte het verschil. We vonden het erg leuk om te doen. We hebben er ook veel van geleerd. We hopen vaker dit soort lessen te kunnen doen.

Rick en Maikel, groep 8, Willibrordusschool, Herveld

Stimuleringspakket Oesterzwammen

Het oesterzwampakket/project is een groot succes geworden in groep 8.

Na het besproken te hebben in de klas (en precies zoals beschreven in het foldertje te handelen) was het wachten. Iedere dag controleerden de leerlingen of er "iets" gebeurde/te zien was. Ons geduld werd op de proef gesteld en ja hoor het ging "gebeuren".

Ook de ouders die tijdens de inloopavond op de oesterzwammen afkwamen vonden het prachtig.

Met véél zorg zijn de oesterzwammen door de leerlingen verzorgd. Er zijn uiteindelijk ook receptjes meegemaakt maar deze zijn thuis gemaakt en gegeten. Het was erg leuk, genieten en leerzaam voor de leerlingen. Johan Wanetie, Leerkracht groep 8, St. Jacobusschool Valburg.

EXCURSIE IN MEINERSWIJK ARNHEM DOOR GROEP 6 VAN 'T STARTBLOK UIT ELST

Bezoek aan Meinerswijk.

Ontvangst voelde zeer welkom met 5 personen vanuit NME!!

Instructies naar de kinderen waren duidelijk. De kinderen hadden er zin in.

De vragen en opdrachten waren duidelijk. De vragen hielpen de kinderen gericht te kijken per onderdeel. (planten, dieren, stenen bij de rivier) Heel fijn. We waren verrast over het mooie en afwisselende gebied. Goed dat er ook tussendoor even extra informatie werd verteld over de steenfabriek en zijn geschiedenis, het project ruimte voor de rivier, de geschutskoepels. Hierdoor krijgt het gebied nog meer betekenis. Leuk zo'n tasje met benodigheden zoals schepje, verrekijker en loop en..... Aan alles was gedacht. !! Een hele leuke excursie in de buurt. Goede opbouw van les- excursie- verwerking aan de hand van een folder. Misschien is de les / excursie beter geschikt voor leerlingen van eind groep 6, 7 en 8.

ervaringen

Voor deze kinderen kwam er veel nieuwe informatie op hen af. Toch bij de nabespreking bleek dat er veel informatie was blijven hangen. Dit was ook te zien bij het maken van de folder.

Op bezoek bij Dierenspeciaalzaak Het Molentje in Elst

Vrijdag 3 oktobe is groep 1 van Basisschool Stap voor Stap op bezoek geweest bij dierenspeciaalzaak Het Molentje in Elst. Dit was een initiatief van NME Overbetuwe (natuur- en milieu educatie) en Henrika, de eigenaar van de dierenwinkel. De groep werd verdeeld in 4 kleine groepjes en die groepjes rouleerden. Er was heel veel te zien en te beleven: Er was een knuffelhoekje omgeven door stro en gaas. Hierin zaten drie jonge konijntjes die de kinderen mochten aaien. Ook hebben ze alle hokken en mandjes voor de dieren bekeken. In de winkel hebben ze cavia's, hamsters, vogels, vissen en papagaai Nappi bewonderd. Ze hebben gekeken naar alle spullen die er zijn voor huisdieren: Speeltjes, voer, mandjes, kattenbak, kattenbakkorrels, halsbanden, vissenvoer, snoepjes voor hond en kat. Tot slot hebben de kleuters als bedankje een lied gezongen voor alle medewerkers van Het Molentje : Het huisdierenlied.

Project Zwerfafval

Het lespakket "De waarde van afval" is inmiddels gereed en ook digitaal verzonden naar de NME coördinator op alle scholen in de gemeente Overbetuwe. Er is een leskist beschikbaar die aansluit bij het lespakket. Het is de bedoeling dat er in groepjes wordt gewerkt, dit i.v.m. het aantal van het materiaal. De groepjes kunnen dan rouleren.

Voor groep 5 en 6 is er in samenwerking met de gemeente Overbetuwe een excursie gemaakt op de gemeentewerf in Elst. Neem hiervoor contact op met

de coördinator van NME Overbetuwe. Voor groep 7 en 8 is er een mogelijkheid om naar de afvalverwerking in Weurt bij Nijmegen(ARN) te gaan voor een

rondleiding. De leerlingen moeten er wel met eigen vervoer naar toe. Op de locatie krijgen de leerlingen vooraf een gastles. Er zijn geen kosten aan verbonden. Reserveren kan via de website www.arnbv.nl. Via Nederland schoon is de gamebus te reserveren. Zie voor meer informatie

www.nederlandschoon.nl

De gemeente Overbetuwe vindt het natuurlijk heel fijn als de scholen ook meehelpen met het opruimen van zwerfafval rond de school en in de buurt. Hesjes, grijpers, prikkers enz. kunt u twee weken van tevoren aanvragen bij de coördinator van NME Overbetuwe via info@nmeoverbetuwe.nl. Er is voor een opschoondag een draaiboek beschikbaar waarin alle stappen zijn opgenomen. Zoals het uitnodigen van de pers, het benaderen van winkels, bedrijven en verenigingen. Ook kan NME Overbetuwe hierbij helpen.

In de maand maart gaan 5 scholen aan de slag met het afvalproject. Er kan ook voor een ander moment in het jaar worden gekozen.

Zo hopen wij bij te dragen aan een schone gemeente en de kinderen te leren dat afval waarde heeft!

Schone beleefbare Waal is een project dat er op gericht is om in het voorjaar het afval op te ruimen in de uiterwaarden van de Waal. Neem hiervoor contact op met Ries Euser info@pakhuishemmen.nl.

aanbieders

Op bezoek bij een boer of tuinder en zo ontdekken waar onze melk of groente vandaag komt. Naar keuze gaat u met de klas naar een melkveehouderij of tuinderij.

Boeken via www.boerderijeducatierivierenland.nl bij:

- Melkveebedrijf Mulder, Driel
- Biologisch melkveebedrijf Opneij, Hemmen
- Geitenbedrijf Bunt, "De Grote Doorn", Slijk Ewijk
- Biologische tuinderij "De Stroom", Hemmen
- Fruitbedrijf en landwinkel "De Woerd", Ressen

Daar zien en beleven de leerlingen de praktijk.

Heeft u een ander bedrijf gezien die niet in bovenstaande lijst staat en in een

aangrenzende gemeente ligt neem dan contact op met de coördinator van NME Overbetuwe. Er zal dan worden bekeken of het mogelijk is om gebruik te maken van de subsidieregeling.

De periode varieert per bedrijf en/of excursie.

Colofon

Dit is een uitgave van Stichting NME Overbetuwe. Stichting NME Overbetuwe zet zich in voor natuur- en milieueducatie in het primair onderwijs binnen de gemeente Overbetuwe.

Editie: voorjaar 2015

Redactie: Stichting NME Overbetuwe

Huisstijl en vormgeving: Miro Studio grafisch ontwerp.

Opmaak: Stg. NME Overbetuwe

www.nmeoverbetuwe.nl

info@nmeoverbetuwe.nl